Udskriftsdato: 30. oktober 2026 (Gældende)

Miljø- og Fødevareklagenævnets sagsbehandlingstider i klagesager om aktindsigt efter offentlighedsloven og miljøoplysningsloven i 2023. Sagsnr. 23/01437

Ministerium: Folketingets Ombudsmand

Miljø- og Fødevareklagenævnets sagsbehandlingstider i klagesager om aktindsigt efter offentlighedsloven og miljøoplysningsloven i 2023. Sagsnr. 23/01437

Miljø- og Fødevareklagenævnet

Nævnenes Hus

Toldboden 2

8800 Viborg

18. april 2024

Sag nr. 23/01437

Miljø- og Fødevareklagenævnets sagsbehandlingstider i klagesager om aktindsigt efter offentlighedsloven og miljøoplysningsloven – sagsnr. 23/01437

1. Indledning

Jeg har fulgt Miljø- og Fødevareklagenævnets sagsbehandlingstider i klagesager om aktindsigt siden 2018.

Ved brev af 21. marts 2023 bad jeg Miljø- og Fødevareklagenævnet om inden udgangen af februar 2024 at oplyse mig om status for nævnets behandling af aktindsigtsklagesager i 2023.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i en udtalelse af 28. februar 2024 med bilag redegjort for sagsbehandlingstiden i aktindsigtsklagesager afsluttet i 2023 samt for nævnets verserende sager ved årsskiftet 2023/2024.

Miljø- og Fødevareklagenævnets udtalelse skal ses i sammenhæng med nævnets tidligere udtalelser til mig af 14. november 2019, 25. februar 2021, 28. februar 2022 og 24. februar 2023, hvori nævnet har redegjort for sagsbehandlingstiderne i perioden 2018-2022.

2. Miljø- og Fødevareklagenævnets sagsbehandlingstider i 2023

2.1. Klagesager afgjort efter offentlighedsloven

Miljø- og Fødevareklagenævnet har oplyst, at nævnet i 2023 afsluttede to klagesager efter offentlighedsloven med en sagsbehandlingstid på henholdsvis 66 og 248 arbejdsdage (svarende til gennemsnitligt 157 arbejdsdage).

I 2022 var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i sådanne sager 137 arbejdsdage.

2.2. Klagesager afgjort efter miljøoplysningsloven

I 2023 afsluttede Miljø- og Fødevareklagenævnet endvidere 51 sager efter miljøoplysningsloven. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i disse sager var 77 arbejdsdage, hvilket spændte over sagsbehand-

lingstider på mellem 26 og 174 arbejdsdage. I ti af sagerne var sagsbehandlingstiden på mere end 100 arbejdsdage.

Til sammenligning var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid 154 arbejdsdage i 2022, og 25 sager havde en sagsbehandlingstid på mere end 100 arbejdsdage. Otte af disse havde en sagsbehandlingstid på mere end 200 arbejdsdage (op til 236 arbejdsdage).

2.3. Øvrige klagesager

Miljø- og Fødevareklagenævnet afsluttede i 2023 i alt 34 andre klagesager om aktindsigt. Der er i det væsentlige tale om sager, hvor nævnet ikke tog stilling til lovvalget, f.eks. fordi sagen blev afvist med henvisning til, at nævnet ikke havde kompetence til at behandle sagen. En mindre del af sagerne er behandlet efter forvaltningsloven eller afsluttet uden en afgørelse, eksempelvis fordi klagen blev trukket tilbage.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for disse sager var i 2023 59 arbejdsdage i forhold til 65 arbejdsdage i 2022.

2.4. Verserende klagesager

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i sin udtalelse oplyst, at der pr. 31. december 2023 var i alt 25 verserende klagesager om aktindsigt med en foreløbig gennemsnitlig sagsbehandlingstid på 43 arbejdsdage, hvilket spændte over foreløbige sagsbehandlingstider på mellem ti og 152 arbejdsdage. En af sagerne havde en sagsbehandlingstid på mere end 100 arbejdsdage.

Én af de verserende sager blev efter det oplyste modtaget i juli 2022. Sagen vedrørte både støjgener og aktindsigt, og nævnet blev først opmærksom på, at klagen også vedrørte aktindsigt, den 1. november 2023, hvor klagen for så vidt angår støjgener blev taget under behandling. Nævnet har regnet sagen som påbegyndt den 1. november 2023 (og som havende en foreløbig sagsbehandlingstid på 40 arbejdsdage pr. 31. december 2023).

Hvis den nævnte sag var regnet som påbegyndt ved modtagelsen (dvs. med 381 arbejdsdage) ville den foreløbige gennemsnitlige sagsbehandlingstid have været 57 arbejdsdage.

Til sammenligning havde Miljø- og Fødevareklagenævnet pr. 31. december 2022 i alt 24 verserende klagesager med en foreløbig gennemsnitlig arbejdstid på 60 arbejdsdage. Fire af sagerne havde en foreløbig sagsbehandlingstid på 100 arbejdsdage eller mere, og sagen med den længste foreløbige sagsbehandlingstid havde været under behandling i 212 arbejdsdage.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i sin udtalelse oplyst, at Nævnenes Hus, der sekretariatsbetjener Miljø- og Fødevareklagenævnet, generelt siden 2018 har oplevet en markant stigning i antallet af indkomne sager, herunder til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnenes Hus har inden for de givne bevillingsmæssige rammer samlet set ikke haft tilstrækkelig kapacitet til at kunne afvikle sagerne i samme takt, som de er kommet ind, hvilket har betydet stigende sagsbehandlingstider. Miljø- og Fødevareklagenævnet har herunder oplevet en større tilgang af sager om klager over aktindsigt end tidligere. I 2023 modtog nævnet mere end 90 sager mod gennemsnitligt omkring 55 sager årligt i årene 2020-2022.

Miljø- og Fødevareklagenævnet og Nævnenes Hus har i 2022 og 2023 allokeret yderligere faste ressourcer til behandlingen af aktindsigtsklagesager med henblik på at skabe de nødvendige rammer for, at sagerne kan afvikles hurtigere. Desuden er der foretaget en omorganisering, så et større antal medarbejdere med mere erfaring og med et mere indgående kendskab til nævnets område kan varetage behandlingen af sagerne. Denne konsolidering sammen med en fortsat opfølgning med sagsområdet har ifølge nævnet bevirket, at det trods en stigning i antallet af indkomne sager har været muligt at fastholde en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på under fire måneder.

I lyset af at den foreløbige gennemsnitlige sagsbehandlingstid i verserende sager ved udgangen af 2023 er faldet til 43 arbejdsdage, er det nævnets forventning, at sagsbehandlingstiden i løbet af 2024 kan fastholdes på under to måneder, fra sagerne er oplyst, og fire måneder totalt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet vil endvidere i samarbejde med Nævnenes Hus arbejde på yderligere at styrke indsatsen i forhold til at kvalificere sagerne umiddelbart efter deres modtagelse, ligesom der fortsat arbejdes for at sikre, at sagerne er tilstrækkeligt oplyste, således at den egentlige behandling af sagerne hurtigt kan påbegyndes. Fremadrettet vil der både i forbindelse med screeningen og den indledende behandling af sagerne være et øget fokus på at kvalificere, om en sag skal behandles efter offentlighedsloven, og om en sag efter anden lovgivning indeholder forhold, der omhandler aktindsigt.

4. Min vurdering

Selv om antallet af indkomne aktindsigtsklager er steget hos Miljø- og Fødevareklagenævnet i 2023, er den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i afsluttede sager behandlet efter miljøoplysningsloven – som udgør langt størstedelen af de realitetsbehandlede klagesager om aktindsigt – faldet fra 154 arbejdsdage i 2022 til 77 arbejdsdage i 2023. Det er en halvering af sagsbehandlingstiden. Antallet af afsluttede klagesager med en sagsbehandlingstid på mere end 100 arbejdsdage er ligeledes faldet, og der er ikke længere sager, som er afsluttet efter mere end 200 arbejdsdage.

Samtidig har Miljø- og Fødevareklagenævnet umiddelbart fastholdt den foreløbige gennemsnitlige sagsbehandlingstid i de verserende sager. Jeg er dog opmærksom på, at sagsbehandlingstiden ville være nedbragt med næsten en tredjedel i forhold til i 2022, hvis man ser bort fra den sag om både støjgener og aktindsigt, som Miljø- og Fødevareklagenævnet overså, jf. pkt. 2.4 ovenfor. Under alle omstændigheder er antallet af sager med en foreløbig sagsbehandlingstid på 100 arbejdsdage eller mere blevet nedbragt.

Der er således i løbet af 2023 sket en positiv udvikling i sagsbehandlingstiderne i klagesagerne efter miljøoplysningsloven og de verserende klagesager.

Selv om miljøoplysningsloven og den tidligere offentlighedslov ikke indeholder frister for behandlingen af klagesager, mener jeg – som jeg også har nævnt i mine tidligere breve – at det må indgå i vurderingen af en myndigheds sagsbehandlingstid, at det i artikel 6, stk. 1, i miljøoplysningsdirektivet er bestemt, at klagebehandlingen skal være ”hurtig”, og at miljøoplysningsloven fastsætter en ubetinget frist på to måneder for førsteinstansens behandling af en anmodning om aktindsigt, jf. lovens § 4, stk. 3. Det må ligeledes indgå, at forarbejderne til den nye offentlighedslov – og de grundlæggende formål bag og hensyn ved selve offentlighedsordningen – forudsætter, at også klagesager om aktindsigt behandles med en vis hurtighed.

Jeg har ikke foretaget en gennemgang af de enkelte sager, som Miljø- og Fødevareklagenævnet har behandlet. Det er dog min opfattelse, at nævnets sagsbehandlingstider i sager efter miljøoplysningsloven – på gennemsnitligt 77 arbejdsdage og op til 174 arbejdsdage – fortsat ikke er forenelige med forudsætningerne for sagsbehandlingen i sådanne sager.

Miljø- og Fødevareklagenævnets gennemsnitlige sagsbehandlingstid i de få klagesager, som nævnet har behandlet efter offentlighedsloven, er desuden steget og fortsat væsentligt længere end forudsat i offentlighedslovens § 37, stk. 3.

Hertil kommer, at i hvert fald en del af Miljø- og Fødevareklagenævnets verserende aktindsigtssager også vil blive afsluttet med en sagsbehandlingstid, der efter min opfattelse er vanskeligt forenelig med forudsætningerne i de nævnte love.

Samlet set er det min opfattelse, at Miljø- og Fødevareklagenævnets sagsbehandlingstider i 2023 har været for lange. Det finder jeg beklageligt.

Jeg har noteret mig, at Miljø- og Fødevareklagenævnet fortsat arbejder for at nedbringe sagsbehandlingstiderne, herunder ved at kvalificere sagerne umiddelbart efter modtagelsen og sikre, at sagerne er tilstrækkeligt oplyste, således at den egentlige behandling af sagerne hurtigt kan påbegyndes.

Jeg går ud fra, at Miljø- og Fødevareklagenævnet i den forbindelse løbende vil vurdere, om de gennemsnitlige sagsbehandlingstider er tilfredsstillende henset til fristen på 20 arbejdsdage i offentlighedsloven og forudsætningerne om hurtighed i sagsbehandlingen efter miljøoplysningsloven. Jeg går også ud fra, at nævnet løbende vil vurdere, om de tiltag, der er iværksat, har den ønskede effekt og kan anses for tilstrækkelige på området.

Jeg har besluttet fortsat at følge med i Miljø- og Fødevareklagenævnets sagsbehandlingstider i de aktindsigtssager, hvor nævnet træffer afgørelse som klageinstans.

5. Opfølgning

Jeg beder Miljø- og Fødevareklagenævnet om en ny status for behandlingen af nævnets aktindsigtsklagesager for 2024.

Jeg beder endvidere om at modtage oversigter over aktindsigtsklagesagerne opgjort på samme måde som tallene for 2023.

Jeg beder om at modtage Miljø- og Fødevareklagenævnets svar **inden udgangen af februar 2025.**

Med venlig hilsen

Niels Fenger